

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Constitutiones Variorum Pontificum in præcedentibus Editionibus
desideratas, summoque studio hinc inde conquisitas complectens

Luxemburgi, 1741

3. Qui Regna &c. Aragoniæ Regnum ad Filium secundogenitum Regis
Franciæ transferri præcipit: anno 1283.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74452)

ANNO
1282.

II.
Ex Anecd.
Martene
Tom 1. Col.
1172.

Ad superiores Ordinis Prædicatorum, tribuit eis facultatem aliquos ex fratribus suis designandi ad audiendas confessiones.

MARTINUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei dilectis filiis Magistro, & Provincialibus Prioribus Fratrum Prædicatorum, salutem & Apostolicam benedictionem.

Adfructus uberes, quos in agro dominico, verbo pariter, & exemplo, confessiones audiendo, & per alia virtutum exercitia facer ordo vester, & humiles ipsius professores prodixerunt hætenus, & in futurum sperantur, Deo auspice, producturi, attentæ considerationis aciem convertentes, ut fratres ejusdem Ordinis prædicationis, & audiendi confessiones, officia eò liberius & efficacius exequi valeant, quò certius de ipsorum curâ circa eadem auctoritate constabit: tibi, Fili magister per te, vobis verò Prioribus Provincialibus cum diffinitoribus in provinciis vestris, capitulis congregatis committendi auctoritate Apostolica fratribus ejusdem ordinis in sacra pagina eruditus, examinatis, & approbatis à vobis prædicationis officium, audiendi confessiones, absolvendi poenitentes, & injungendi eisdem poenitentias salutares, etiam fratribus aliis idoneis concedendi eisdem, quos sæpe fati ordinis fratribus, quibus dicta officia taliter per nos commissa, sive concessa fuerint, quod eadem liberè valeant exercere, plenam damus, & concedimus auctoritate præsentium facultatem, districtis inhibentes, ne quis fratres ipsius Ordinis, quibus dicta officia taliter committenda duxerit, ut præmittitur, seu etiam concedenda, in exercitio, aut executione officiorum ipsorum audeat quomodolibet impedire. Volumus autem, quod hi, qui Fratres confitebuntur eisdem, suis parochialibus presbyteris confiteri (a) saltem semel in anno, prout generale Concilium statuit, nihilominus teneantur, quodque iidem Fratres eos ad hoc diligenter, & efficaciter secundum datam eis à Domino gratiam exhortentur. Nulli ergo omnino hominum &c.

Datum apud urbem veterem 4. Idus Januarii Pontificatus nostri anno primo.

III.
Ex Ang.
Archiv. R.
mer Tom. 2.
pag. 252.

Aragonæ Regnum ad Filium secundo-genitum Regis Franciæ transferri præcipit: anno 1283

MARTINUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei dilecto filio Johanni tituli sanctæ Cecilia Presbitero Cardinali, salutem & Apostolicam benedictionem.

Qui Regna transfert atque constituit ipse scripturæ sacræ docet eloquio Regnum à gente transferendum in gentem propter injustitias, injurias, contumelias, dolosque diversos. Sanè injustitiam manifestam Petri quondam Regis Aragonum circa occupationem Insulæ Sicilia; variosque conatus, & insidias ad alias partes Regni Sicilia occupandas; seditionem in eadem Insula motam; commotionem & concitationem populi factam inibi contra nos, rempublicam Ecclesiæ instar illius, probat aperte defectus evidens, immo potius nullitas ut ita dixerimus, juris sui; cum sit evidenter notorium sibi uxori, natisve suis, vel ei per ipsos,

aut alias nullum jus competere, in Insula memorata, vel parte aliqua dicti Regni.

Ex quo ipsius injuriæ, nec non & contumeliæ, quas in præmissis nobis & Ecclesiæ Romanæ, quibus ratione Regni Aragonum, eidem Ecclesiæ à claræ memoriæ avo ipsius Petri, oblatis & censuralis tam ab illo, quam ab aliis ejus prædecessoribus constituti, ad fidelitatem debitam tenebatur, nec non carissimo in Christo filio nostro Carolo Regi Sicilia illustri, non absque occasione ac strage multorum, irrogavit hætenus, nec adhuc irrogare desistit manifesti convinctur, nec latendi locum inveniunt doli ejus, in suæ malitiæ prosecutione commissi, aut ipsius possunt insidiæ occultari; quos & quas communis jam notio publicat, & fama, quin potius infamia publica manifestat.

Præmissam itaque illius secuti non indignè doctrinam, cujus licet insufficientibus meritis, exequimur vices in terris post varias monitiones, prohibitiones, sententiarum excommunicationis & interdicti prolationes poenarum indicationes & comminationes expressas, de dicto Regni Aragoniæ ac terrarum, quondam ipsius Petri, expositione, ac privatione factas, & præcepta diversa, quorum omnium idem Petrus se contumacem exhibuit contemptorem, Regnum Angliæ, terrasque prædictas exponentes modo subscripto ipsum Petrum, tunc Regem Aragoniæ, Regno & terris eisdem Regionibus honore sententialiter, justitia exigente privavimus, & privantes exposuimus eadem Regnum & terras occupanda Catholicis de quibus, & prout sedes Apostolica duceret providendum quoad eadem Regnum & terras Romanæ semper Ecclesiæ jure salvo, sicut hæc omnia lata per nos, de fratrum nostrorum consilio, super hujusmodi privatione expositione & occupatione, sententia seriose declarat.

Quia verò ubi non est Gubernator populus corrui, ne ipsorum Aragoniæ Regnum & terrarum populus, factus absque Gubernatore diutius veniat in ruinam dictam provisionem fedi reservatam, eidem deliberavimus exequendam; & idcirco ad carissimi in Christo filii nostri Philippi Regis Franciæ illustris genus clarissimum, illibatam ejusdem generis fidem ad Deum, devotionem ad ipsum, & eandem Ecclesiam indefessam; fervidum zelum ad exaltationem fidei Orthodoxæ, cujus idem genus contra hostes ejusdem fidei semper exitit singularis athleta; & ingentem illius potentiam, in obsequiis eandem fidei & Ecclesiæ feliciter temporibus retroactis expertam; considerationis sollicitæ oculos convertentes, ad executionem provisionis ejusdem aliquem de ipso genere, sub Dei fiducia, quem semper illius generis clara progenies & Regnum Franciæ inclitum firmissimè credidit, devotissimè honoravit & coluit, de fratrum ipsorum Consilio deliberavimus eligendum.

In electione verò hujusmodi, aliquem de ipsius Regis Filiis præferendum multiplex ratio persuasit; ideoque tuæ circumspectionis industriam prolatam frequenter in arduis, fidum peccus, providumque Consilium nobis nota familiaritate diutina, debita meditatione pensantes, te ad hoc Ministrum idoneum, de fratrum eorumdem Consilio, assumentes, ad occupandum idem Aragoniæ Regnum & Comitatum Barchinoniæ, qui est de Terris expositis, quas olim fuerant dicti Petri, de illo ex ejusdem Regis Franciæ filiis, quem ad hoc ipse Rex elegerit, alio tamen ab eo, qui sibi est in dicto Regno Franciæ successurus sub lege, conventionibus, pacifice subscriptis, ab eodem Rege Franciæ, ac ipso filio, ad id electo per eum, solemniter promittendis, ut eorum quemque

ANNO
1283.

ANNO
1283.

contingunt, & inviolabiliter observandis, per te auctoritate Apostolica, quam in hac parte tibi plene committimus, de ipsorum fratrum Consilio volumus provideri, & ipsum ad faciendum singulariter deputari.

Statuentes & declarantes quod, postquam ipsi Rex Franciæ & filius suus, ad hoc electus ab illo, & à te, ut prædicitur deputandus, eandem legem, conventiones & pacta expresse acceptaverint, & promiserint contenta in eis se inviolabiliter servaturos, tuque ipsum ejusdem Regis Franciæ filium ad id deputaveris, idem filio in præfato Regno Aragoniæ nomen & titulum Regium, in Comitatu quoque prædicto dignitatem omnem, quam dictus Petrus quondam Rex Aragonum in illis obtinuit, fortiat, & tam per se, quam per alios eadem Aragoniæ Regum, & Comitatum liberè occupet & faciat suo nomine occupari, eaque tam ipse, quam sui perpetuò succedentes in illis, infra scripto ad illa ordine admittendi, absque ulla contradictione possideant, & in ipsis tamquam veri Reges, Comites, & Domini, legitime administrant; plenè in eis jus Regis, Comitatus & Domini habituri; in Terraconen. Civitate, ipsius territorio, districtibus, & pertinentiis, sæpessatæ Romanæ ac Terraconen. Ecclesiarum per omnia jure salvo.

Quod si dicti Rex Franciæ & filius legem, conventiones, & pacta eadem non acceptaverint, vel contenta in eis, ut prædicitur non promiserint, ut ad provisionem & deputationem hujusmodi non procedas.

Lex autem, conventiones & pacta, sub quibus dictas provisionem & deputationem, & non aliter procedere velimus hac sunt, videlicet.

Ut eadem Regnum & Comitatum præfatus ejusdem Regis Franciæ filius ab eo electus, & à te ut præmittitur deputatus, ejusve successores in illis, nullo umquam tempore separent, nec ipsorum alterutrum dividant, sed in eadem personam semper cum sua integritate concurrant.

Ad eorum successionem nullus umquam, qui non sit de matrimonio natus legitimo, sed tantum legitimi admittantur.

Ita ut, si eidem filio dicti Francorum Regis, suisve in perpetuum successoribus, in Regno & Comitatu ejusdem, mortis tempore, liberi sexus utriusque superint, ex suo, vel successorum suorum corporibus legitime descendentes primogenitus masculus succedat in illis.

Si verò solum feminini sexus liberis superesse contingat, succedat primogenita in eisdem.

Quæ, si tempore devolutæ hujusmodi successionis ad eam, fuerit innupta & nubere voluerit; personæ, quæ ad ipsius Regni regimen & defensionem existat idonea nubere teneatur.

Nunc nubat nisi viro Catholico, & Ecclesiæ Romanæ devoto.

Sed si scienter jam nupserat, vel postea nubat alicui non catholico, vel ipsi Ecclesiæ non devoto, donec ille vixerit & indevotione à fide, seu in ipsius Ecclesiæ indevotione persistit, eadem Ecclesia ipsorum Regni & Comitatus administrationem liberam obtinebit, ita quod nihil exinde perveniat ad eam, vel ejus virum non Catholicum seu etiam indevotum.

Illo verò non Catholico seu indevoto defuncto, ipsa, in viduitate persistens, seu nupta viro Catholico, devoto, & idoneo, ut est dictum, habeat, sicut ei competit, eadem Regnum & Comitatum, nec non & administrationem ipsorum, nihil tamen de perceptis ex illis hoc casu, restituatur eidem.

Si verò ignoranter non Catholico vel inde-

voto jam nupserit, vel ille, cui jam nupta erat, vel postea nupserit, post contractum cum ea matrimonium talis fiat, nec ipsa ejus errori aut indevotioni consenserit, seu favorem exhibuerit, Ecclesia nihilominus eorundem Regni & Comitatus administrationem habeat, illo vivente; ne ad ipsum ex dictis Regno & Comitatu aliquid velat pervenire; sed illo defuncto, eidem filia, in viduitate manenti, vel nubenti Catholico, devoto, & idoneo, ut superius est expressum restituatur, hoc casu prout ei competit administratio cum perceptis ex ea: deductis tamen exinde omnibus expensis, factis ratione, seu occasione administrationis ipsius, & cæteris, quæ fuerint deducenda, super quibus Romani Pontificis ejus temporis dicto stetur.

Sed & ipso viro vivente, si cum ad fidei veritatem seu ipsius devotionem Ecclesiæ, non simulatè, sed in veritate manifeste redire contigerit, filia eadem administrationem ipsam, prout debetur ei, retinebit.

Quod si forsan ipsum filium dicti Franciæ Regis ab eo sic electum, & à te deputatum, vel aliquem suorum hujusmodi successorum, eodem Philippo suo genitore superstitè, contigerit absque liberis fati munus implere, idem suus genitor non succedat in Regno, & Comitatu prædictis.

Sed, si plures habeat filios, unum ex eis, non tamen primogenitus, qui debet in Franciæ Regnum succedere, infra tres menses, à tempore quo sibi defuncti mors innotuerit, numerandos, ad successionem hujusmodi poterit nominare.

Si verò unum solum filium, vel nullum quod absit, idem Rex Franciæ haberet, liceat ei aliquem de sua progenie, qui dicto filio electo, & ut præmittitur, deputato, defuncto sine liberis fuerat quarto saltem consanguinitatis gradu conjunctus, eligere, seu nominare ad successionem eandem.

Ipsa autem, infra dictum tempus neminem nominante, habeat Ecclesia eligendi, seu nominandi aliquem de ipsius Regis Franciæ filiis, seu conjunctis etiam supra dictis, si superstitès fuerint, liberam potestatem, quibus non superstitibus, eliget eadem Ecclesia liberè undecumque.

Quod si memorato Franciæ Rege defuncto contingat, eundem filium suum, electum & deputatum sine liberis ab hac luce migrare, similem per omnia suis primogenitus nominandi, hac prima vice tantummodo, habeat potestatem, deinceps verò succedat taliter decedentis, de Regum Francorum genere, saltem conjunctus ei similiter quarto gradu, quem Ordo legitimæ successionis admitteret.

In quolibet autem prædictorum casuum electus, seu nominatus ex ipsa electione, sive nominatione, jus habeat in præmissis Regno & Comitatu servatis in omnibus prædictis, & subsequentibus legibus, pactis, & conventionibus liberè succedendi.

Eadem insuper Regnum & Comitatus in eadem Persona, cum Franciæ, vel Castellæ, seu religionis, aut Angliæ Regnis, aliquo unquam tempore non concurrant, neque ipsa Regnum Aragoniæ, seu Comitatus, ulli unquam alii Regno subdantur.

Et si forte contingeret aliquod de prædictis, Franciæ, Castellæ, Legionis, vel Angliæ Regnis, vel aliquem Regem, vel Reginam Aragoniæ pervenire, ipse vel ipsa Rex Aragoniæ seu Regina, si Regnum sibi obvienti maluerint obtinere, cadant, eo ipso, quod illud acceptaverint, ab omni dominio, atque jure, quæ in Aragoniæ Regno & Comitatu prædictis ha-

ANNO
1283.

bebant,

ANNO
1283.

bebant, eaque libera, & expedita ipsi Ecclesie Romanae dimittere teneantur.

Ad successionem eorum autem, in Regno ipso cum Comitatu predicto, veniant ipsorum filii sive conjuncti, aut alii, secundum modum & ordinem supra dictos.

Et quia nostrae intentionis exitit, prospero statui dictorum Aragoniae Regni & Comitatus Ecclesias & incolas, eorumdem utiliter & efficaciter providere volumus, quod omnes Ecclesiae praedictorum Regni & Comitatus, tam Cathedralis, quam aliae, Regulares, seu saeculares omnesque Ecclesiasticae personae, illis libertatibus & immunitatibus, & specialiter in electionibus, provisionibus & iuribus aliis, eisdem competentibus omnino gaudeant, quae ipsis competunt secundum Canonicas sanctiones; & tam ab ipsis quam filio ejusdem Regis, sic ab eo electo, & a te deputato, suisque successoribus, & aliis etiam personis saecularibus, anti- quae consuetudinis approbatae bonaque usagia Regni & Comitatus eorumdem, quae sacris Canonibus non repugnant illibata serventur.

Quae vero, contra sanctiones Canonicas statuta, seu alia introducta fuerint, omnino viribus careant, & quatenus de facto processerant revocentur.

Ecclesiis ipsis, & personis Ecclesiasticis, omnia bona immobilia sive jura, quae summarie ipsas possedisse, vel quasi possedisse constituerit, eis ablata praecipue per memoratum Petrum, quondam Regem Aragonum de plano restituantur eisdem; de illis vero, de quorum possessione taliter constare non potest, fiat eis iustitiae complementum.

Super praedictis Comitatu & Regno, cum memorato Petro, quondam Rege Aragonum aut ejus filius, seu cum aliis quibuscumque, pro eis nullam societatem dictus Regis Franciae filius, vel iidem successores inibunt, nec conventionem aliquam facient de reddendo illis, vel eorumalicui dicta Regnum, vel Comitatum, seu aliquam partem ipsorum, absque sedis Apostolicae beneplacito & expresso consensu; nec aliquam aliam societatem seu conventionem, huiusmodi negotii prosecutioni nocivam.

Pro eisdem quoque Regno & Comitatu tam idem Regis Franciae filius, quam sui singuli successores in Regno & Comitatu praedictis, nobis nostrisque successoribus singulis, & Ecclesiae Romanae, fidelitatis praestabunt publicum iuramentum, & homagium facient, per se ipsos, quum praesentes erunt, ubi nos vel successores nostros praesentes esse contingerit; si vero absentes fuerint, tunc per idoneam interpositam personam, ad hoc specialiter destinandam, homagium facere, ac fidelitatis iuramentum eis praestare licebit; nisi forte in huiusmodi absentiae ipsorum casu, nos aut successores nostri ad hoc nuntium elegerimus destinare, tunc enim destinato ad hoc nostro, eorumdem successorum, & Ecclesiae nomine, tam ipse, quam praedicti successores ipsius in personis propriis idem iuramentum praestare, hoc homagium facere tenebuntur.

Eadem propterea iuramentum & homagium, tam ipse dictae Franciae Regis filius nobis, & nostris successoribus singulis, infra annum, postquam quis eorumdem successorum in summum Pontificem assumptus fuerit, quam sui successores infra simile tempus, postquam in eisdem Regno & Comitatu successerint renovare tenebuntur modo praescripto.

Et nihilominus pro Regno & Comitatu praedictis solvent idem filius & praedicti sui singuli successores, nobis nostrisque singulis successoribus, & ipsi Ecclesiae Romanae, annis singulis, in festo beatorum Apostolorum Petri & Pauli,

centus nomine, quingentas libras parvorum Turronen, ubicumque Romana Curia contigerit residere.

Incipient autem teneri ad censum huiusmodi exolvendum, postquam tres partes eorumdem Regni & Comitatus obtinuerint, licet alia quarta pars in ipsius filii, vel eorumdem successorum suorum adhuc rebellionem persistat.

Quod si forte idem Regis Franciae filius, vel dicti successores quocumque termino non solverint integrè censum ipsum, & expectati per quatuor menses terminum ipsum immediatè sequentes, de illo ad plenum non satisfecerint, eo ipso erunt, taliter in dicti census solutione cessantes, excommunicationis vinculo innodati.

Quod si, in secundo anno in praedicto solutionis termino, vel infra subsequentes quatuor menses eundem censum sine diminutione qualibet non persolverint, totum ipsum Regnum, cum praedicto Comitatu, Ecclesiastico erit suppositum interdicto.

Si vero, non in tertio anno, eodem termino, nec infra quatuor menses proximos, sibi, per satisfactionem census ipsius, duxerint consulendum habeant adhuc, ad satisfaciendum alios duos menses.

Sed, si nec in eodem tertii anni termino, nec infra sex praedictos subsequentes menses, sit de censu eodem plenariè satisfactum, ex tunc tam idem saepesati Regis Franciae filius, quam successores ejus, ab ipsis Regno & Comitatu, omnique jure, quod in eis habebant, eo ipso cadunt ex toto, & Regnum ipsum, cum Comitatu praedicto, ad Romanam Ecclesiam, & ejus dispositionem, seu ordinationem, plenè ac liberè devolvatur.

Si autem, de ipso primi termini censu infra dictos tertium terminum, & sex subsequentes menses plenariè satisfacerent, nihilominus semper, pro singulis censibus singulorum terminorum, si simili modo in eorum solutione cessaverint, vel illos non solverint, similes poenas incurrant.

Ceterum cum idem Regis Franciae filius, vel dicti successores ejus in Regem decreverunt coronari, quilibet in ordine vicis suae, coronam ab eadem sede Apostolica requiret; ut de speciali mandato nostro, vel successorum nostrorum, possit, per Terraconensem Archiepiscopum, apud Caesar Augustam solemniter coronari.

Haec enim inter felicis recordationis Innocentium Papam tertium praedecessorem nostrum, & memoratum Avum ejusdem P. tempore, quo idem Avus dictum Regnum Aragon. ipsi Ecclesiae Romanae, ut praetactum est, obtulit exitit ordinatum.

Concedimus tamen quod saepesati Regis Franciae filius, ad praedicta electus & deputatus, possit per te coronari, si velit; & sine alia nostra requisitione & mandato, per quem maluerit conferari.

Singuli vero sui successores in Aragoniae Regno & Comitatu praedictis, prius petita super hoc ab Apostolica sede licentia, de speciali mandato sedis ipsius, ut in coronatione praedictur, per eundem Terraconen. Archiepiscopum consecrentur.

Haec omnia & singula memoratus filius, ab eodem genitore suo ad praedicta electus, & a te, ut praemisimus, deputatus, se ac eisdem successores suos inviolabiliter servaturos, & huiusmodi negotium sollicitè prosecuturos, tibi nostro, successorum nostrorum, & ipsius Ecclesiae Romanae nomine, praefato Rege Franciae genitore suo eadem universa & singula specialiter approbante, & consuetudine in ipsis ex-

ANNO
1283.

ANN O
1283.

pressè pro se ac ipsis successoribus suis eos ad eadem obligando promittet, & proprio juramento firmabit; in eisdem promissione ac juramento adjiciens; quod hæc omnia cum ad legitimam ætatem pervenerit, non differat, sine difficultate aliqua illi, ejusdem Ecclesiæ Romanæ nomine, renovare, quem ad hoc ipsa Ecclesia duxerit deputandum.

Quod, si filius dicti Regis Franciæ quem ipse ad præmissa elegerit ejus sit forsan ætatis quod ad juramenti præstationem inhabilis habeatur, promittet idem Rex suas super hoc litteras concedendo, se ac suum in Franciæ Regnum hæredem, curatorem & facturum, bona fide, quod idem suus filius, cum ad ætatem, ad hoc aptam pervenerit, præmissa omnia & singula similiter promittet & præstabit, sine contradictione qualibet hujusmodi juramentum tibi vel alii, qui ad id fuerit per eandem Ecclesiam deputatus.

Promittet præterea idem Rex, sub similibus testimonio litterarum, quod tam ipse, quam post ejus obitum, suus in Franciæ Regnum successor, hujusmodi negotium, bona fide, potenter & sollicitè prosequatur absque dilatione, seu intermissione, quas facti qualitas seu emergentium casuum necessitas non inducet; quodque tam ipse, quam dictus ejus in Franciæ Regno hæres, eundem filium suum, ab eo, ut diximus electum, & a te deputatum, ac successores ipsius efficaciter in hujusmodi prosecutione juvabunt, & curabunt, & facient, bona fide, quod illi similiter negotium ipsum efficaci sollicitudine, ac sollicita efficacia pro viribus prosequantur.

Quod si dictus ejusdem Regis Franciæ filius, ad præmissa electus & deputatus, & ipse Rex aut eo non superflite, suus in eodem Regno successor, hujusmodi negotium prosequi neglexerint, nec post monitionem sedis ejusdem infra tempus competens, quod ad hoc sedes eadem, ipsius negotii circumstantiis & qualitate pensatis, duxerit præstendum, debite prosecutionis instantiam reassumant, eo ipso cadant à Regno & comitatu prædictis; & libera & plena eorumdem Regni & Comitatus dispositio sive ordinatio, ad Romanam Ecclesiam, absque contradictione aliqua devolvantur.

Nec idem Rex Franciæ, aut successor ejus in Franciæ Regno, ex præmissis lege conventionibus, sive pactis, ad aliquod aliud teneantur, dummodo tantum de suo expenderit in hujusmodi prosecutione negotii, quantum per Romanam Ecclesiam pro ejusdem prosecutionis subventionem receperint.

Si verò non tantum de suo expenderent, totum id, in quo summa taliter perceptorum expensas per eandem Regem & successorem de suo factas, excedat, ipsi Rex sive successor eidem Ecclesiæ restituere tenebuntur.

Forma verò juramenti fidelitatis & homagii, faciendi à sæpessato ejusdem Franciæ Regis filio, ad præmissa electo & deputato, suisque successoribus pro Regno & Comitatu prædictis, hæc est.

Ego Dei gratia, Rex Aragoniæ & Comes Barchinoniæ, plenum & ligium vassalagium & homagium faciens Ecclesiæ Romanæ, pro Regno Aragoniæ & Comitatu Barchinoniæ in Terraconen. Civitate, ipsius Territorio, districtibus, & pertinentiis, præfate Romanæ ac Terraconen. Ecclesiarum, per omnia jure salvo, ab hac hora in antea fidelis & obediens ero beato Petro, & Domino meo Domino Martino Papæ quarto, suisque successoribus canonice intrantibus, sanctæque Apostolicæ Romanæ Ecclesiæ; non ero in consilio, aut consensu, vel facto, ut vitam perdant aut mem-

brum, aut capiantur mala captione; consilium, quod mihi credituri sunt per se, aut nuncios suos, sive per litteras ad eorum damnum me sciente nemini pandam, & si scivero fieri vel procurari sive tractari aliquid, quod sit in eorum damnum illud pro posse impediam; & si impedire non possem, illud eis significare curabo; Papatum Romanum & jura Sancti Petri in Regno Aragoniæ & Comitatu prædictis, adjutor eis ero, ad retinendum & defendendum, ad recuperandum, & recuperata manutendum, contra omnem hominem; univèrsa & singula legem, conventiones & pacta contenta in Papalibus litteris superscriptis, plenariè adimplebo, & inviolabiliter observabo nec ullo unquam tempore veniam contra illa; sic me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia. Datum apud urbem Veterem sexto Calendæ Septembris Pontificatus nostri anno tertio.

Regi Angliæ mandat, ne Sicilia & Aragoniæ Reges singulari pugnatorum certamine Wafconia Fines ingredi patiatur, nève præsentia suæ copiam faceret, locumve duello designaret: anno 1283.

MARTINUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, Eduardo Regi Angliæ illustri.

Decet Excellentiam Regiam, & salutem tuam nihilominus congruit, quod in te semper vigeat sic ordinatus affectus, ut animum libenter ad promovenda Christi negotia dirigas, tranquillitatem publicam votive promoveas, desideranter horum impedimenta præpedias, & prout ex alto conceditur, incrementa procures.

Ideoque conventiones, multa indecentia plenas, & temeritate non vacuas, reprobas quidem & merito reprobandas, inter charissimum in Christo filium nostrum Carolum illustrem Sicilia Regem & Petrum exigentibus suis excessibus, per sedem Apostolicam vinculo excommunicationis astrictum, quondam Aragonum Regem, non absque nimia animositatis inordinatione habitus circa quod ambo, cuilibet eorum comitiva centum militum assistente, ad illud concurrant, altrinfecus insimul configant, Celsitudini Regiæ confidenter exponimus.

Et, ut tibi earum qualitas plenius pateat, sub bulla nostra ipsarum de verbo ad verbum seriem, prout eam, à memorato Sicilia Rege recepimus, destinamus.

Ex quarum circumspeditione manifestè circumspectio regalis advertet, quantum sint conventiones eadem obviæ crucifixi negotiis, & præcipue Terræ sanctæ, quantumque toti Christianitati damnosæ: cum illarum persecutio, non solum memoratum Regem ab eisdem negotiis, & ipsius Christianitatis promovendis utilitatibus abstrahat, sed & alios Principes & magnates, cæterosque fideles, qui circa prosecutionem eandem in se, vel in suis occupantur, avertat; & proinde manifestè exponatur terra præfata discrimini, dum ejus subsidium, multis excogitatum vigiliis multisque sumptibus & laboribus præparatum, damnabiliter impeditur.

Nec minus attendere poterit eisdem tuæ circumspeditionis industria, quam periculosa potest inter christicolos ex prosecutione hujusmodi, excitari commotio: quantaque illis corporum & animarum pericula ingeri; ac quantum nobis Ecclesiæ, tibi eunctisque Catholicis, quibus

ANN O
1283.IV.
Ex Arch.
Ang. Rimer.
Tom. 2. pag.
242.